ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းတွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များ၏ ရငွေရှာဖွေနိုင်မှုနှင့် အသုံးစရိတ်သုံးစွဲနိုင်မှု အခွင့်အာဏာကို လေ့လာခြင်း

(ရှမ်းပြည်နယ်)

ရှမ်းပြည်နယ် မူဝါဒအကျဉ်းချုပ်အတွက် အဆိုပြုခေါင်းစဉ်:

"ဘဏ္ဍာရေး ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းတွင် ရှမ်းပြည်နယ်၏ ရငွေရှာဖွေနိုင်မှုနှင့် အသုံးစရိတ်သုံးစွဲနိုင်မှု အခွင့်အာဏာကို လေ့လာခြင်း"

24-1-2019

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

- လတ်တလောဆယ်စုနှစ်များအတွင်း ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းဖြစ်စဉ်ကို နိုင်ငံများက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လက်ခံလာ
- ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင်သာမက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနှင့် ထွန်းသစ်စနိုင်ငံများတွင်ပါ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချလာ
- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းတွင် အစိုးရများကို ပြည်သူနှင့် နီးနီးကပ်ကပ်ရှိစေပြီး အသုံးစရိတ်သုံးစွဲမှုများ၊ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်ခြင်းတို့တွင် အရည်အသွေးတိုးတက်စေ
- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းဆိုသည်မှာ ဗဟိုအစိုးရက ဒေသန္တရအစိုးရများသို့ ပြည်သူ့ရေးရာလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် အခွင့်အာဏာကို လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်ပြီး ဒေသန္တရအစိုးရများက ထိရောက်သော အုပ်ချုပ်ရေးဖြစ်စေမှု၊ သာတူညီမျှမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှုများကို ဖြစ်စေ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ (အဆက်)

- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းတွင် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်နေသော မျက်နှာစာ

  (၄) ရပ်ရှိ

  - ❖ နိုင်ငံရေးမဏ္ဍိုင်တွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း
  - ❖ အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်တွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း
  - ❖ ဘဏ္ဍာရေးမဏ္ဍိုင်တွင်ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း
  - ❖ ဈေးကွက်ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း

- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအပေါ်အခြေခံ၍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုဖြေလျော့ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအရ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ် ၁၄ ခု တို့တွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရများ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော် များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသငါးခု၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းတစ်ခုရှိ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ (အဆက်)

- နိုင်ငံရေးမဏ္ဍိုင်တွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့်အတူ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည် နယ်အစိုးရများသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်မည့် အခွင့်အာဏာတစ်စိတ်တစ်ပိုင်း နှင့် အုပ်ချုပ်ရေး စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ/ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရား များကိုလည်း ခွဲဝေပေးခဲ့ (သို့သော် Decentralization ထက် Deconcentration သဘောဆောင်)
- ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ ဇယား ၂ က ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် အစိုးရများ၏ တာဝန်များကို ခွဲခြားထားသော်လည်း ယေဘုယျဆန်

ဇယား (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပိုင်းခြားစည်းသပ်ထားသည့် အသုံးစရိတ်တာဝန် (တနည်း ဥပဒေ◌ြုရေးတာဝန်)

အခန်းကဏ္ဍ	တာဝန်ခံထားသောအစိုးရ	မှတ်ချက်
နိုင်ငံခြားရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	
ပြည်ပကုန်သွယ်ရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	
ကာကွယ်ရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	
ရဲတပ်ဖွဲ့	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	စည်ပင်ရဲ (တိုင်း/ပြည်နယ်)
ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒ	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ, တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ	
စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ, တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ	
ငွေကြေးမူဝါဒ	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	
လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	
သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ, တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ	တိုင်း/ပြည်နယ်အစိုးရများတွင် အနည်းငယ်မျှလုပ်ပိုင်ခွင့်ရ
ပညာရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချလာ
ကျန်းမာရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချလာ
လျှပ်စစ်	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ, တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ	
လမ်းပန်း	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ, တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ	
စက်မှု နှင့် စိုက်ပျိုးရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ, တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ	
လူမှုဝန်ထမ်း	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	
နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	
စည်ပင်သာယာနှင့် မြို့ပြစီမံခန့်ခွဲမှု	တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ	

နောက်ခံအကြောင်းအရာ (အဆက်)

- ရှင်းလင်းသည့် ရငွေနှင့်အသုံးစရိတ်တာဝန် ခွဲခြားပိုင်းဖြတ်ထားရန် အရေးကြီး
- တာဝန်ခွဲဝေမှုများ ရှုပ်ထွေး၍ ရှင်းလင်းမှုမရှိလျှင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းမှ ရရှိမည့် အကျိုးရလဒ်များ အားနည်းနိုင်
- ပြည်သူလူထုလိုအပ်ချက်ကို အနီးကပ်ဖြည့်ဆည်းရန် တာဝန်ပေးထားသည့် ဒေသန္တရအစိုးရများကို လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် အခွင့်အာဏာမပေးထားလျှင် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးရန်နှင့် ကတိကဝတ်များ ဖြည့်ဆည်းရန် ခက်ခဲမည်ဖြစ်
- အလားတူပင် ရငွေပိုင်းအခွင့်အာဏာများတွင် တာဝန်ရှင်းလင်းမှု၊ အခွန်အခြေနှင့် နှုန်းထားများအပေါ် အပြည့်အဝ စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု (ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို လက်ခံနားလည်ထားမှုတို့) လိုအပ်မည်ဖြစ်

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း

- ၂၀၁၁ - ၂၀၁၂ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် နှစ်လယ်မှစတင်ခဲ့
- ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာနများကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ထားရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေပါ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရငွေ၊အသုံးစရိတ်များကို စုစည်းတင်ပြခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးခွင့်ပြုမိန့်ပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်
- စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနများက ပြည်ထောင်စုအတွက်သာမက တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၏ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များကို စုစည်းတင်ပြရန် တာဝန်ခံဆောင်ရွက်
- ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေပါ ဇယား ၂ နှင့် ၅ တို့ဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၏ ဘတ်ဂျက်ပါ ဌာန/အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရငွေရှာဖွေမှုနှင့် အသုံးစရိတ်သုံးစွဲမှုအခွင့်အာဏာပေးအပ်ထား

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (အဆက်)

ပုံ ၃ - ၂၀၀၉ နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်ရှိ ရွေးချယ်ထားသော နိုင်ငံများ၏ ဒေသန္တရ အစိုးရအသုံးစရိတ်ပါဝင်မှု (ရာခိုင်နှုန်း)

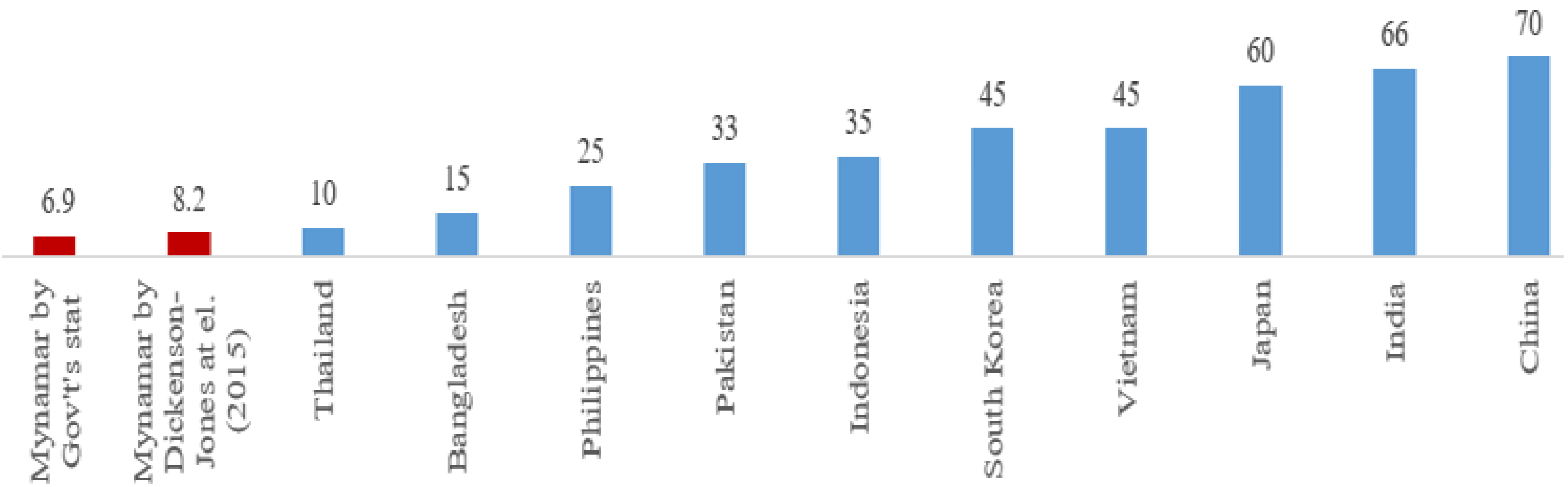

Source: Jorge Martinez-Vasquez (2011) and Myanmar Government for the data of Myanmar

- မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ကြီးမား
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထွေထွေအစိုးရ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်သည် ဂျီဒီပီ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိ
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ အသုံးစရိတ်သည်အစိုးရတစ်ရပ်လုံး အသုံးစရိတ် ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (အဆက်)

- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများ သည် ယခင်ထက် ပိုမိုအရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်လာ
- တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရ များ၏ စုစုပေါင်းရငွေနှင့် အသုံးစရိတ် များသည် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ တွင် ကျပ် ၂.၈၆ ထရီလီယံနှင့် ၁၀.၆ ထရီလီယံ အသီးသီးရှိ
- ၂၀၁၂-၁၃ တွင်ရှိခဲ့သည့် ကျပ် ၄၆၇ ဘီလီယံနှင့် ၈၆၄ ဘီလီယံနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်

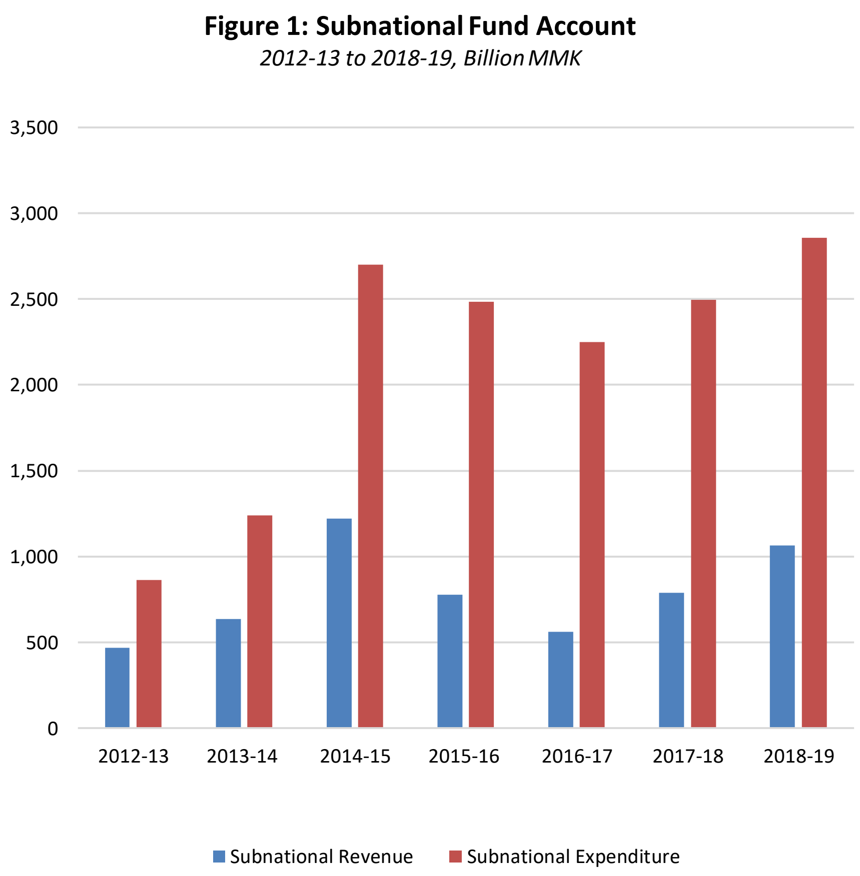

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (အဆက်)

- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ရငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များသည် အရွယ် အစားအားဖြင့် မြင့်တက်သော်လည်း ပါဝင်မှုရာခိုင်နှုန်းမှာ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ (အထူးသဖြင့် ရငွေ ပိုင်း)

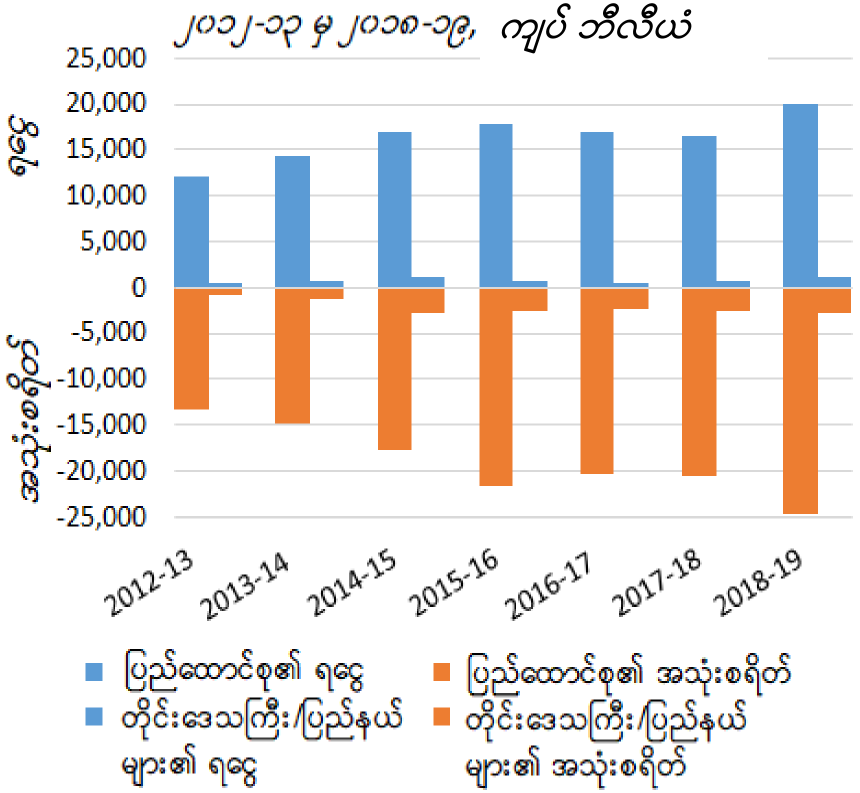

(ပုံ - ၃) ပြည်ထောင်စု နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ ဘတ်ဂျက်အခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (အဆက်)

- ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ရငွေ သည် အစိုးရတစ်ရပ်လုံး၏ ၄ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၅ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မြင့်တက်လာ (၁၃၀ % မြင့်တက်)

- အသုံးစရိတ်တွင်မူ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် အစိုးရတစ်ရပ်လုံး၏ ၆ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မြင့်တက်လာ (၂၃၀ % မြင့်တက်)

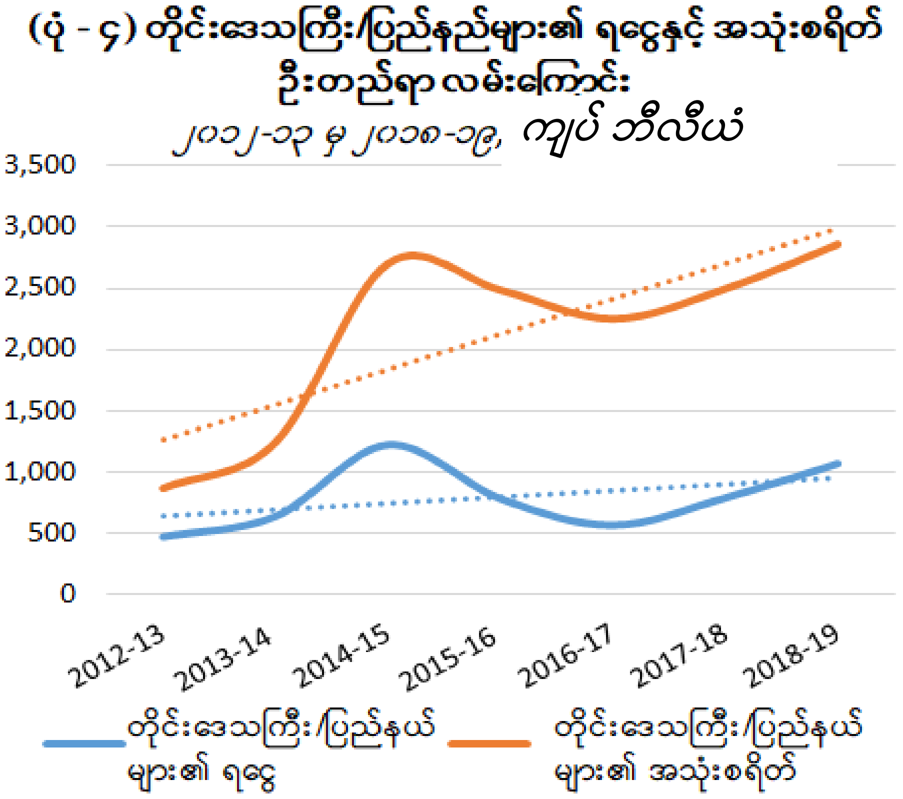

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (အဆက်)

- ပြည်ထောင်စုမှ လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေ ပေါ်မှီခိုနေရ
- ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုမှ လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေ နှင့် အခွန်ဝေစုသည် စုစုပေါင်း အသုံး စရိတ်၏ ၆၃ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၁၂ ရာခိုင် နှုန်း အသီးသီးရှိ
- ကိုယ်ပိုင်ရငွေများဖြစ်သည့် အခွန်ရငွေ နှင့် အခြားသာမန်ရငွေများသည် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၏ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်၏ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်သာရှိ

(ပုံ - ၅) တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၏ ဘဏ္ဍာရငွေ နှစ်အလိုက်ပြောင်းလဲမှု

၂၀၁၂-၁၃ မှ ၂၀၁၈-၁၉ ထိ၊ ကျပ် ဘီလီယံ

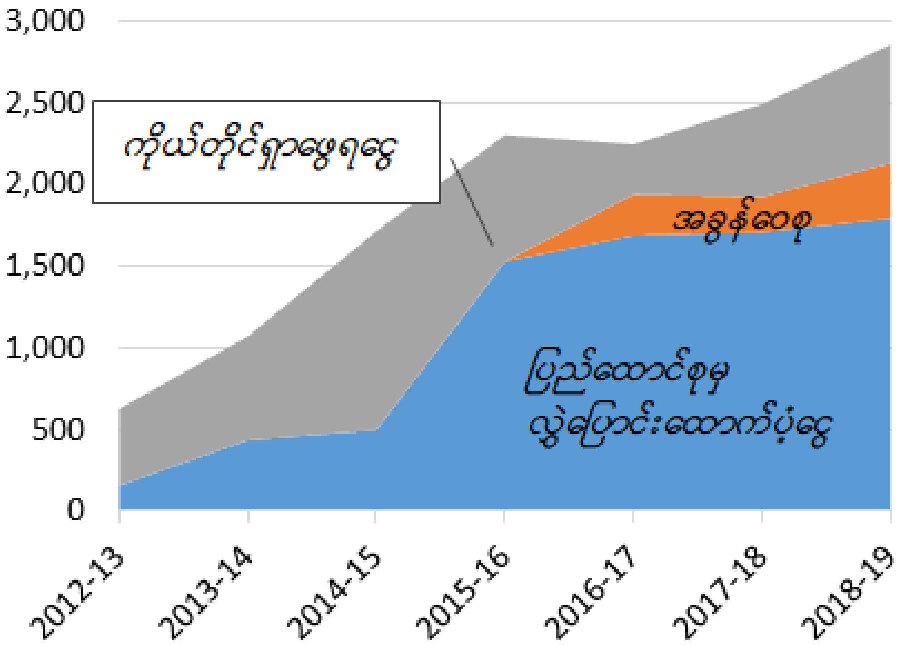

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (အဆက်)

- ရန်ကုန် နှင့် မန္တလေးတို့တွင်မူ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေမှာ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်၏ ၅၃ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ၅၆ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးရှိ
- အခြားတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များတွင်

အသုံးစရိတ်အတွက်ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေ ဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းနိုင်မှုပျမ်းမျှ ၉ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်နိုင်းယှဉ်လျင် သိသိသာသာ မြင့်မား

(ပုံ - ၆) တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၏ ရငွေအမျိုးအစားအလိုက်
၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်, ရာခိုင်နှုန်း

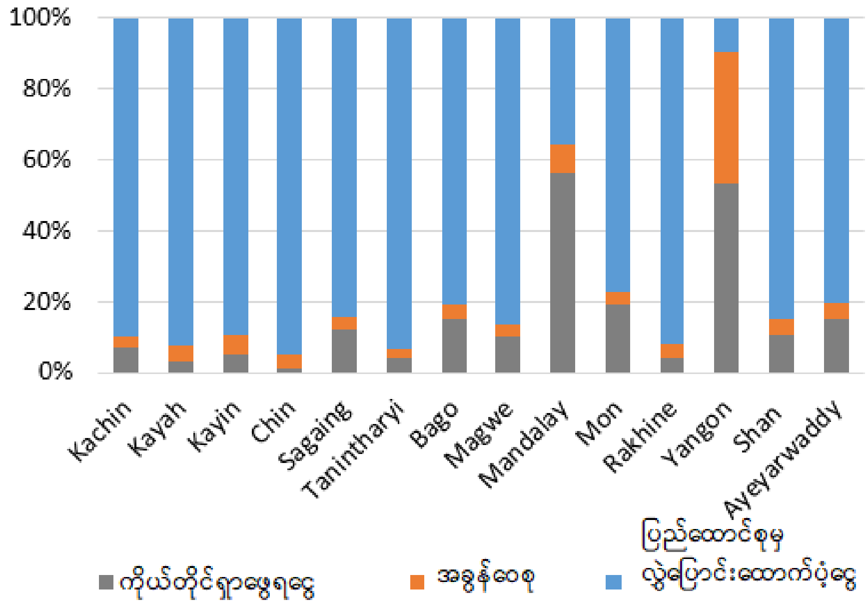

ရှမ်းပြည်နယ်ဘတ်ဂျက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ

- ၂၀၁၂-၁၃ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်နှင့် ၂၀၁၈ - ၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် နှိုင်းယှဉ်ပါက ပြည်နယ်ဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ် ၂ ဆ မြင့်တက်
- အထူးသဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် ကြီးကြီးမားမားမြင့်တက်လာခဲ့

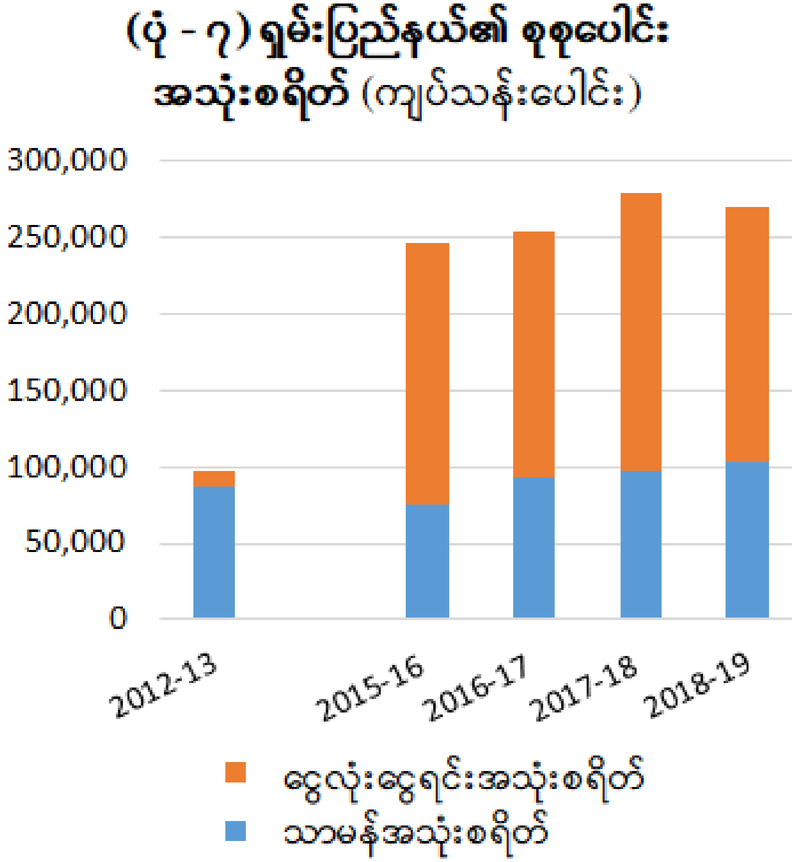

ရှမ်းပြည်နယ်ဘတ်ဂျက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ (အဆက်)

- ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ် ကျပ် ၂၆၉ ဘီလျံရှိပြီး ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေမှာ ကျပ် ၂၇.၆ ဘီလျံ ရှိ
- ထို့အတွက် အသုံးစရိတ်၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကိုသာကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေဖြင့် ဖြည့်ဆည်းနိုင်

(ပုံ - ၈) ကိုယ်ပိုင်ရှာဖွေရငွေနှင့် အသုံးစရိတ်

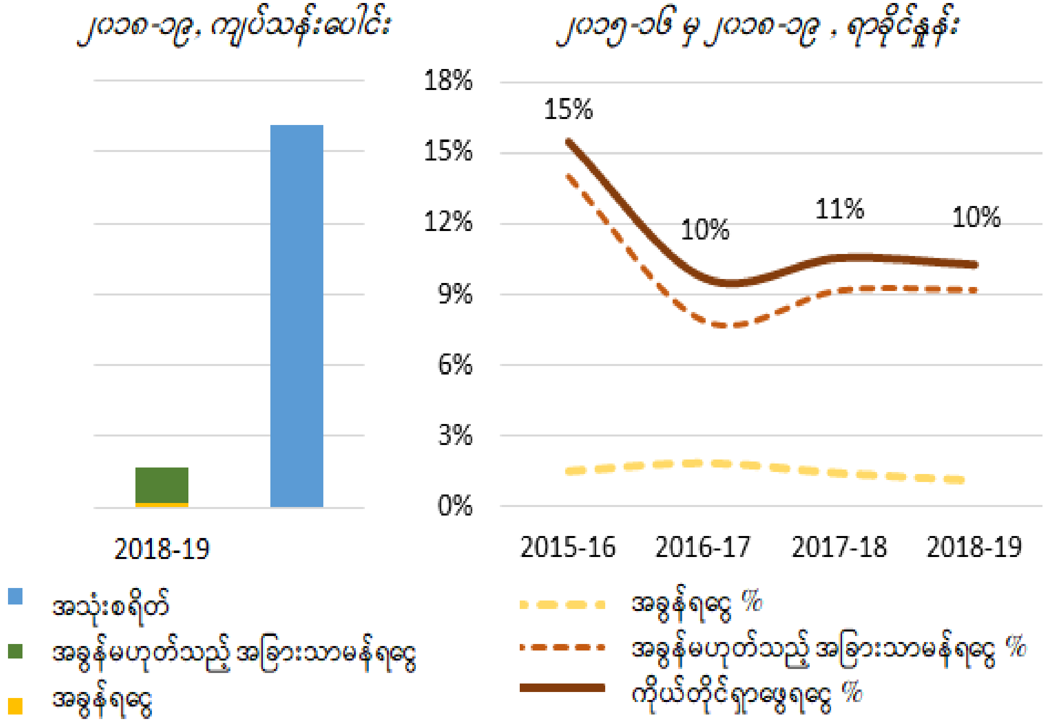

ရှမ်းပြည်နယ်ဘတ်ဂျက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ (အဆက်)

- ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား ၅ အရ ရှမ်းပြည်နယ်က အခွန် ၈ မျိုးနှင့် အခြားသာမန် ရငွေများ ရှာဖွေ
- အခွန်နှင့် အခြားသာမန်ရငွေများအကြား ရှုပ်ထွေးမှုများလည်း ရှိနေ

  (ဥပမာအားဖြင့် ယစ်မျိုးခွန်နှင့် ငါးလုပ်ငန်းခွန် ဆိုခြင်းထက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လိုင်စင်ကြေးမျိုးသာ ဖြစ်)

- ရငွေအခွင့်အာဏာများ မရှင်းလင်းသည့်အတွက် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပေးထားချက်အတွင်း ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေတိုးမြင့်ရရှိရန် မည်မျှ ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီးဖြစ်သည်၊ မည်သည့်ရငွေအမျိုးအစားများကို မည်ရွေ့မည်မျှ တိုးမြင့် ရှာဖွေနိုင်သေးသည်ကို သိရှိရန် ခက်ခဲစေ

ရှမ်းပြည်နယ်ဘတ်ဂျက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ (အဆက်)

- ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေတွင် ရှမ်းပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေအတွင်းရှိ ဌာန/အဖွဲ့အစည်းများမှ
  အခွန် (၈) မျိုးနှင့် အခြားသာမန်ရငွေများဖြစ်သည့် ငှားရမ်းခ၊ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကြေး ရငွေများ၊ ဒဏ်ကြေးငွေ စသည်များပါဝင်။

(ဇယား -၂) ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေအမျိုးအစားများ

အခွန်အကောက်ရငွေ	
ယစ်မျိုးခွန်	အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန
မြေယာပေါ်တွင်ကောက်ခံသည့်အခွန်	
တာတမံခွန်	
ဓာတ်သတ္တုခွန်	
အင်းအိုင်ခွန်	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
သစ်တောခွန်	သစ်တောဦးစီးဌာန
ပစ္စည်းခွန်	စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ
ဘီးခွန်	

အခွန်မဟုတ်သည့် အခြားသာမန်ရငွေ
၁. ပစ္စည်းများရောင်းချရငွေနှင့် ဆောင်ရွက်ပေးမှုအတွက်ရငွေများ
၂. ငှားရမ်းခနှင့်အခကြေးငွေများ
၃. လုပ်ငန်းလိုင်စင်ခများ
၄. အခွင့်အရေးလိုင်စင်ခများ
၅. အဆောက်အအုံ ကြီးကြပ်ခရငွေများ
၆. ဒဏ်ကြေးငွေများ
၇. အသေးစားပစ္စည်းများရောင်းရငွေ
၈. အခြားသော သာမန်ရငွေများ

ရှမ်းပြည်နယ်ဘတ်ဂျက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ (အဆက်)

- ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များအကြား လုပ်ငန်းတာဝန်ခွဲဝေထားမှုများ မရှင်းလင်း
- တာဝန်ခွဲခြားထားမှုများနှင့် လက်ရှိ အမှန်တကယ်ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အခြေအနေများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်
- ထို့အပြင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရ ဌာနဖွဲ့စည်းပုံများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်
- ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပေးထားချက်အခွင့်အာဏာများ ရှိသော်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမတိုင်ခင်က ရှိခဲ့သည့်ဥပဒေများနှင့် ဌာနဖွဲ့စည်းပုံများ အသက်ဝင်
- ဥပမာအားဖြင့် အကောက်ခွန်၊ ဝင်ငွေခွန်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်နှင့် ဆက်စပ်ဌာနများ

(ဇယား -၃) တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၏ ဘဏ္ဍာရေးအခွင့်အလမ်းများနှင့် ၎င်းနှင့်အံကိုက်မဖြစ်သေးသည့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင် (ဥပမာများ)

ဘဏ္ဍာအရင်းအမြစ်	သက်ဆိုင်ရာဌာန	ဥပဒေ
ယစ်မျိုးခွန်	အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန *	၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ
အာမခံလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအခွန်အခ	အာမခံလုပ်ငန်း **	၂၀၁၅ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ
ဝင်ငွေခွန်ဆိုင်ရာအခွန်အခ	ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန **	
ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဆိုင်ရာအခွန်အခ	ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန **	
အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာအခွန်အခ	ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန **	
သယံဇာတထုတ်ယူခြင်းများပေါ်ကောက်ခံသည့် အခွန်အခ	သက်ဆိုင်ရာဌာနများ/နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ **	
စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအခွန်အခ	စက်မှုဝန်ကြီးဌာန **	
လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခ	လေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန **	
ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းနှင့်သင်တန်းများဆိုင်ရာ အခွန်အခ	ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန **	
ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံများနှင့် ဆေးခန်းများဆိုင်ရာ အခွန်အခ	ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန **	

*ထွေ/အုပ် ဌာနသည် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ဘတ်ဂျက်တွင်ပါဝင်ပြီး ယစ်မျိုးရောင်းချခွင့်နှင့် ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်သော လိုင်စင်များအတွက် အခွန်ကောက်ခံ ၊ အမှန်တကယ်တမ်းတွင် ယစ်မျိုးခွန်မှာ လိုင်စင်ကြေးထက် ပိုမို
ပြည်ထောင်စုအခွန်အကောက် ဥပဒေ ၂၀၁၆ ဖြင့် ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာနက ကောက်ခံသည့်
အရက်/ဆေးလိပ်/ဆေးရွက်ကြီးတို့အတွက် အထူးကုန်စည်ခွန်မှာ ပိုမိုနီးစပ်
** ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်အောက်တွင်ရှိဆဲ ဌာန/နိုင်ငံပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ

ရငွေနှင့် အသုံးစရိတ် အခွင့်အာဏာမညီမျှခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ

(၁) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာ အကန့်အသတ်များ

- ရှမ်းပြည်နယ်သည် ပြည်ထောင်စုထောက်ပံ့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရ၊ ဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ်ရှိ
- တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ခွဲဝေသတ်မှတ်ထားသော ပြည်ထောင်စုထောက်ပံ့ငွေကို မှီခိုနေရခြင်းကြောင့် နှစ်ရှည် စီမံကိန်းများရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်းကောင်း (လာမည့်နှစ်များတွင် ပြည်နယ်၏ ရငွေမည်မျှရှိမည်ကို မခန့်မှန်းနိုင်သည့်အတွက်) အခက်အခဲရှိစေနိုင်
- ဒေသန္တရအခွန်များအပေါ် စီမံဆုံးဖြတ်နိုင်မှုနှင့် ၎င်းအခွန်များကို ကြီးကြပ်ကောက်ခံနိုင်စွမ်းမှာလည်း အရေးပါ
- ပြည်ထောင်စုမှ လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေအပေါ် မှီခိုရမှုကိုလျှော့ချရန် ကိုယ်တိုင်ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်း ခိုင်မာအားကောင်းရမည်ဖြစ်
- မကိုက်ညီတော့သည့် ပြည်ထောင်စုဥပဒေများကိုအစားထိုးနိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်
- ရငွေစီမံခန့်ခွဲခွင့်အပြင် ပေးအပ်သည့် စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်နှင့်ကိုက်ညီသော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဌာနဖွဲ့စည်းပုံလည်းလိုအပ် (ဥပမာ - စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ)

ရငွေနှင့် အသုံးစရိတ် အခွင့်အာဏာမညီမျှခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ

(၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဘဏ္ဍာငွေအကန့်အသတ်

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် အများစုမှာ လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေအပေါ် မှီခိုရပြီး ပြည်သူ့ရေးရာဝန်ဆောင်မှုအတွက် အသုံးစရိတ်မလုံမလောက်ဖြစ်စေ
- ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အစီရင်ခံစာအရ ရှမ်းပြည်နယ် မှာ လူမှုဘဝအားနည်းသော ဒေသများအနက် တစ်ခုဖြစ်

Figure 13 : Multidimensional Welfare Index across States and Regions

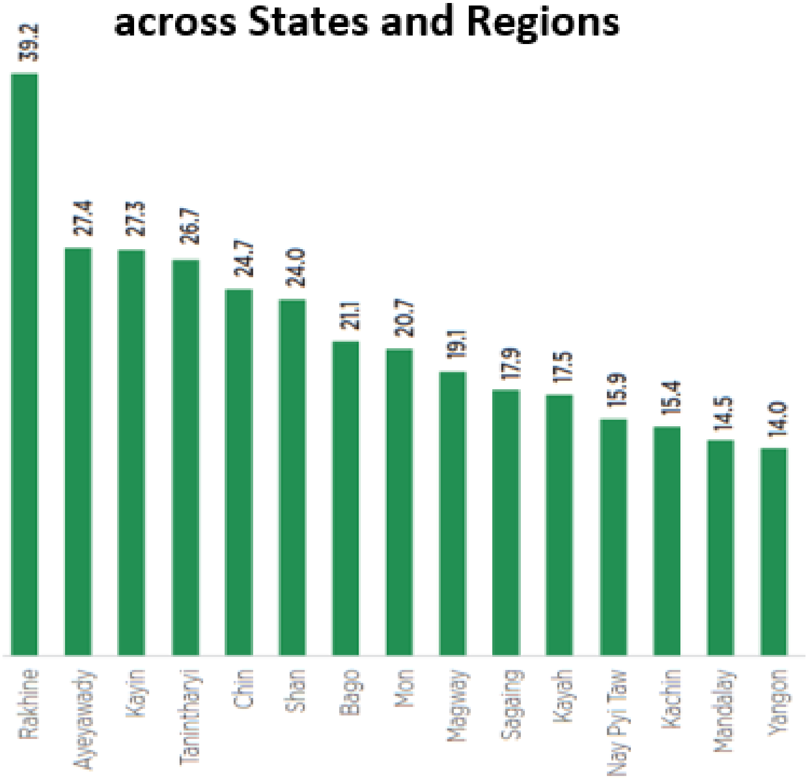

ရငွေနှင့် အသုံးစရိတ် အခွင့်အာဏာမညီမျှခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ

(၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဘဏ္ဍာငွေအကန့်အသတ်

- ပြည်နယ်ဘတ်ဂျက်မှ အသုံးစရိတ်မှာလည်း လူတစ်ဦးကျလျှင် ကျပ် ၄၆၂၇၃ ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်များအားလုံးအနက် တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ် အနည်းဆုံးပြည်နယ် ဖြစ်

Figure 14 : Expenditure per capita across States and Regions

2018-19, MMK

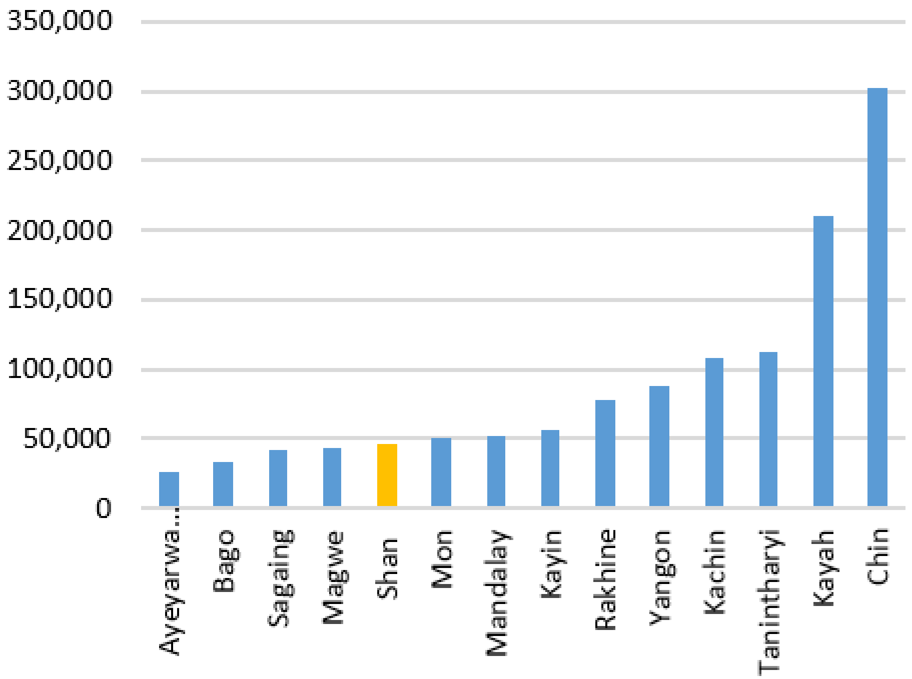

ရငွေနှင့် အသုံးစရိတ် အခွင့်အာဏာမညီမျှခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ

(၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဘဏ္ဍာငွေအကန့်အသတ်

- ဘတ်ဂျက်အကန့်အသတ်က ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများအရည်အသွေးကို ထိခိုက်
- ရှမ်းပြည်နယ်မှာ နိုင်ငံ့ဧရိယာ၏ ၄ ပုံ ၁ ပုံ ကျယ်ဝန်းသလို တောင်တန်းထူထပ်
- လမ်းဦးစီးဌာန၏ လမ်းကွန်ယက်မှာ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ၆၀၃၉ မိုင်ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံ လုံးရှိ ၎င်းဌာနလက်အောက်လမ်းကွန်ယက်၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်
- သို့သော်လည်း ၎င်းလမ်း ၆၀၃၉ မိုင်အနက် မြေသားလမ်းမိုင်မှာ ၁၀၀၀ ကျော်ရှိပြီး၊ လမ်းဦးစီးဌာန၏ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ခြောက်သွေ့ရာသီသွားလာနိုင်သောလမ်းကွန်ယက်စ ုစုပေါင်း၏ ထက်ဝက်ဖြစ် (လမ်းဦးစီးဌာနလက်အောက်ရှိ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ခြောက်သွေ့ ရာသီသာသွားလာနိုင်သော လမ်းမိုင်၏ ထက်ဝက်မှာ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဖြစ်)
- ကျေးလက်လမ်းဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန နှင့် နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ (ပိုမို အရည်အသွေးနိမ့်သော) လမ်းများ ပါထည့်တွက်လျှင် ပြည်နယ်အတွင်း လမ်းများ၏ အရည်အသွေး ပိုမို အားနည်းနိုင်

ရင္ဆိုင်ေနနှင့် အသုံးစရိတ် အခွင့်အာဏာမညီမျှခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ

(၃) ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းမှ အသီးအပွင့်များ အားနည်းစေနိုင်

- ဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ် (ရငွေနှင့် အသုံးစရိတ် မညီမျှမှု) က တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် အစိုးရများ၏ တုန့်ပြန်ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းနှင့် ပြည်သူ့ထံတိုက်ရိုက်တာဝန်ခံနိုင်မှုကို ထိခိုက်စေ
- နိုင်ငံရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းသာမက အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မျက်နှာစာများတွင်ပါ လိုက်လျောညီထွေ ချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရန်လိုအပ်
- စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများက ပွင့်လင်း မြင်သာရေးပိုမိဆောင်ရွက်လာ >> ပြည်သူလူထု၏လိုလားချက်၊ လိုအပ်ချက်များကို တိုက်ရိုက်တောင်းဆိုမှုများ ပိုမိုလာမည်ဖြစ်
- သို့သော်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အခွင့်အာဏာနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်မရှိလျှင် ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းမှ အသီးအပွင့်များ၊ နယ်မြေနှင့်လူထုအပေါ် နားလည်ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်မှုတို့ အကန့်အသတ်ဖြစ်စေ
- ရလဒ်အားဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ နိုင်ငံရေးအရသော်လည်းကောင်း၊ အခြားပြုပြင်ပြောင်း လဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်များတွင်လည်းကောင်း ပါဝင်လိုမှုကို လျော့ကျစေနိုင်

မူဝါဒအဆိုပြုချက်များ

(၁) ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အကြား တာဝန်ခွဲဝေမှုများ ရှင်းလင်းစေခြင်း

- အသုံးစရိတ်တာဝန်ခွဲဝေမှုများကို ဦးစွာရှင်းလင်းရန်လို
- ၎င်းတွင် တည်ဆဲ အင်စတီကျူးရှင်းများ (ဥပဒေမူဘောင်များ၊ ဌာနဖွဲ့စည်းတည်ဆောက် ပုံများ) ကိုပါ လေ့လာ၍ လိုအပ်သလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်
- သို့မှသာ deconcentration မှ devolution ကို ပိုမိုဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်
- ထို့နောက်တွင် အသုံးစရိတ်တာဝန်များနှင့်လိုက်လျောညီထွေရှိမည့် ရငွေတာဝန်ခွဲဝေမှု များကို စဉ်းစားရန်လည်း အရေးကြီး
- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းဖြစ်စဉ်၏ ပထမနှစ်များတွင် လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေကအရေး ပါခဲ့သော်လည်း ဒုတိယမြောက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းလှိုင်းအတွက် ရငွေတာဝန် ခွဲဝေခြင်းများအပေါ် ဆွေးနွေးကြရန် လိုအပ်

မူဝါဒအဆိုပြုချက်များ

(၂) တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၏ ရငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းကို တိုးမြှင့်ခြင်း

- တာဝန်ခွဲဝေမှုများအပေါ် ဆွေးနွေးအဖြေရှာစဉ်တွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များ၏ ရငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းကို တိုးတက်လာအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်
- လက်ရှိ ဥပဒေများ ခေတ်နှင့်လျော်ညီအောင် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းကောက်ခံခြင်း၊ အခွန်အခြေနှင့်သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များ ကောက်ယူစုဆောင်းခြင်း၊ တရားဝင်စီးပွားရေးကြီးမားလာစေခြင်းနှင့် အခွန်အခြေတိုးချဲ့ခြင်း၊ အခွန်မဟုတ်သည့် အခြားသာမန်ရငွေများ ပြန်လည်စိစစ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်
- ထို့အပြင် ဘတ်ဂျက်စာရင်းရေးသွင်းမှုနည်းလမ်းများ ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာ များ၏ ငယ်စာရင်းများ တင်ပြစေခြင်းတို့က ဘတ်ဂျက်စိစစ်ထိန်းကျောင်းမှု (အထူးသဖြင့် အခြားသာမန်ရငွေများ) ကို အားကောင်းစေမည်ဖြစ်
- Budget digitalizing

မူဝါဒအဆိုပြုချက်များ

(၃) ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေမူနည်းလမ်းများကို တိုးတက်စေခြင်း

- တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များအနက် ပြည်ထောင်စုလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေမှာ အရေးပါသည့်ဘဏ္ဍာရင်းမြစ်အဖြစ် ဆက်ရှိနေမည်ဖြစ်
- ၂၀၁၅-၁၆ မှစ၍ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့မှုကို ပိုမို စနစ်တကျဖြစ်လာစေ
- လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့မှုစနစ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်
  - လက်ရှိ ညွှန်ကိန်းများက တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အလိုက်၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုယ်တိုင်ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့နိုင်စွမ်းကို မှန်မှန်ကန်ကန် ထင်ဟပ်ခြင်း ရှိ-မရှိ
  - ညွှန်ကိန်းတစ်ခုချင်းအပေါ် မတူညီသည့် အလေးပေးတွက်ချက်မှုမျိုး ထည့်သွင်းတွက်ချက်နိုင်ခြင်း
  - လက်တွေ့အခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီအောင် ညွှန်ကိန်းများ (နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဒေတာအချက်အလက်များ) ကို ပုံမှန် ပြန်လည် update လုပ်ခြင်း
  - ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များအကြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဆွေးနွေးမှုများ ပိုမို တိုးတက်လာစေခြင်း

မူဝါဒအဆိုပြုချက်များ

(၄) ရှိဆဲ ဘဏ္ဍာရင်းမြစ်များကို သုံးစွဲရာတွင် ထိရောက်စွာ ခွဲဝေသုံးစွဲခြင်း

- အစိုးရများက အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိသော ဘဏ္ဍာရင်းမြစ်များကို အသုံးပြု၍ အကောင်းဆုံးပြန်လည်သုံးစွဲရ (စီးပွားရေးတိုးတက်ရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေး စသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ သာတူညီမျှမှုနှင့် ထိရောက်မှုတို့ကို ချိန်ဆသုံးစွဲရခြင်းများ)
- အစိုးရကဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်များအကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုကို ပြန်လည်တိုင်းတာနိုင်မည့် ပန်းတိုင်၊မျှော်မှန်းချက်များ ထားရှိခြင်း
- လက်ရှိ အသုံးစရိတ်များက ဦးစားပေးများနှင့် ကိုက်-မကိုက် ၊ မူဝါဒမျှော်မှန်းချက်များ ပြည့်မီနိုင်ခြင်း ရှိ-မရှိ ကို သိရှိစေမည်ဖြစ်
- အလားတူပင် လက်တွေ့မျက်တွေ့အချက်အလက်များအပေါ်အခြေခံ၍ မူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းကလည်း အသုံးစရိတ်များ၏ ထိရောက်ကောင်းမွန်မှုကို အားပေးစေမည်ဖြစ်
- မူဝါဒ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စီမံကိန်း/ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူလူထု၏ ပါဝင်နိုင်မှု၊ တုန့်ပြန်နိုင်မှုကို အလေးထားခြင်း၊ ပြည်သူ့အသံကို ပြန်လည်နားထောင်နိုင်မည့် စနစ်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်းတို့က ဘဏ္ဍာရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံမှုရှိသော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော အစိုးရတစ်ရပ်ကို ဖြစ်စေမည်ဖြစ်

ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

Download from
Dreamstime.com
ID 40108833
Poringpang | Dreamstime.com